

Gárdos Péter

SEMMELWEIS IGNÁC
RÖVID BOLDOGSÁGA

Bécs, 1865

Worst életében nem látott még ilyen snájdig cipőket.

Talán fel sem figyelt volna rájuk, ha az új páciens lábbelijének vasalt sarka nem ütöget szinkópákat a csorba köveken. A férfi, akit Worst és kacsakezű Huffenstahl a hónaljánál fogva cipelt végig a folyosón, fülsiketítően üvöltözött, durván káromkodott, miközben fűzős, cúgos cipőjének sarokvasa folyamatosan a padlóhoz verődött. Ez is csak egy puhány, hozta meg rögvést az ítéletet Worst. Ezzel a jelzővel bélyegzett meg mindenkit, akinek aprócska keze vagy túl sima bőre volt. Ennek a köpcös férfinak ugyan óriási lapátkezei voltak, de lábára drága, mustársárga bőr félcipő simult. Ez elégnék bizonyult ahhoz, hogy Worstban fel támadjon a keserű irigység.

Puhány vagy, mormolta Worst a fogai között, Huffenstahl meg rávigyorgott a túloldaltól. Úgy vonszolták a férfit sebesen a hosszú korridoron át, hogy még csak nem is lihegtek. És bár a férfi átkokat szórt rájuk meg köpködött, egyelőre nem bántották. Casparus Herbert professzor úr betegeivel óvatosan bántak. Legalábbis eleinte. Ha Herbert professzor úr felkérte Worstot egy lélekemelő pofonra vagy egy jobbhorogra, az más, akkor Worst szabadjára engedte a benne szunnyadó erőt. Szeretett rendet tenni, Worst bármikor beismerte, ez a gyengéje. Rend a lelke mindennek. De csak ha Herbert professzor úr úgy kívánja! Ha kifejezetten felkéri rá! Akkor ezek a vinnyogó, nyáladzó, hebehurgya figurák megtanulják végre, hol lakik a jóisten. A jóisten Worst ökleiben lakik.

Az új páciens még akkor sem hagyta abba a szitkozódást és a ficánkolást, mikor már Herbert professzor úr szobájához értek. Worst feladata volt, hogy a beteget, bizonyos esetekben, a csavarokkal a padlóhoz rögzített vasszékhez kötözzé.

Ezúttal Worst azt az utasítást kapta, hogy a most következő vizsgálat alatt mindenben Stolz doktor úr rendelkezései szerint kell eljárniuk, bár ő személy szerint nem értett egyet azal, hogy egy, nem a klinikához tartozó személy

döntsön olyan húsba vágó kérdésekben, mint a páciens megregulázása. Talán, amennyiben Worst jobban ismerte volna a körülményeket, megengedőbb lett volna. De Worst csak egy négy népiskolát végzett férfiú volt, akit tizenkilenc napos tanfolyammal képeztek ki elme-
gyógyintézeti ápolónak, amiért nagyon hálás volt Herbert professzor úrnak. Ez a harsány, nagydarab, az alkoholt nem éppen megvető főorvos emelte őt ki a gondozók szürke, egyforma, arc nélküli tömegéből, és tette meg a lazarettgassei klinika főápolójának, dupla fizetéssel, havi két plusz szabadnappal.

Így aztán Worst visszafogta magát, sarkával bevágta maga mögött az ajtót, és Huffenstahl ápoló hathatós közreműködésével a beteget bőrszíjakkal a lepattogzott zománcú vasszékhez kötözte.

Egy

A pesti medikusok, már az első évfolyamosok is Fürkésznek gúnyolták háta mögött Jankovich Antal egyetemi tanárt. A nagydarab, szakállas orvos bár negyvenegy éves volt, vénembernek látszott, mackósan, csoszogva járt, pecsétetes, szakadt ingeket viselt, és a szóbeszéd szerint evés közben csámcsogott, böfögött, zakatolt szájában a falat, mintha egy mozdony dolgozna ott, belül. Visszatérő mondása az volt, hogy az orvosnak „fürkészőbb” szemeket kell vetnie betegeire. Hogy mihez képest használta a melléknév közép fokát, azt az orvostanhallgatók nem merték tőle megkérdezni.

Fürkész vezette be minden évben az elsőéves medikusokat a boncolás ijesztő világába. Decemberre érkezett el az idő, mikor Jankovich Antal vastag szivarral a szájában, tömzsi lábait szétvetve megállt az alagsori boncteremben, a sápadt hallgatók karéjában, és a magasba emelte a bal karját.